

MAASEUTU.FI

Ajankohtaista ministeriöstä

Leader-ryhmien puheenjohtajien tapaaminen 12.10.2018

Laura Jänis, maa- ja metsätalousministeriö

|
Kehystarkistusten
tilanne

Kehystarkistusten tilanne

- 1. kehystarkistuksesta valitus HAO:ssa
  - Keskimäärin käsittelyaika 14 kk eli menisi ensi vuoden puolelle.
  - Toivottavasti rahat saadaan käyttöön ensi vuoden aikana.
- 2. kehystarkistuksesta tavoitteena ohjeistaa loppuvuodesta
  - Leader-ryhmät toimittivat hyvän yhteisen lausunnon.
  - Pieniä täsmennyksiä kriteereihin tehdään.
  - Alustava aikataulu: tarkasteluajankohta kesäkuu 2019, hakemukset kesän lopussa, käsittely syksyllä, lisäkehys käyttöön 2020 alussa.

II Leader-toiminnan arviointi

Leader-periaatteiden ja hallintomallin arviointi 2018-2019

- Tavoitteena saada näkemys Leader-periaatteiden ja hallintomallin toimivuudesta, lisäarvosta ja kehittämiskohteista.
  - A. Leader-ketjun toimijoiden näkökulmasta
  - B. Leader-ryhmien kumppaneiden ja muiden paikallisen kehittämisen, maaseudun kehittämisen ja aluekehittämisen toimijoiden näkökulmasta
- Arvioitsija kilpailutettu, arviointi käynnistyy marraskuussa 2018
- Väliraportti 3/2019, loppuraportti 12/2019
- Laaja arviointi: 11 kysymystä jaoteltuna kolmeen teemaan: Leader-periaatteet, hallintomalli, tulevaisuus
- Arvioitsijat tekevät kyselyjä ja haastatteluja ja osallistuvat Leader-tilaisuuksiin

Leader-periaatteiden ja hallintomallin arvioinnin kysymyksiä

Miten eri toimijat hahmottavat Leader-periaatteet? Mitä lisäarvoa periaatteet ovat tuoneet?

Mikä vaikutus ja merkitys 20 % kuntarahalla?

Miten toimivia Leader-ryhmien alueet ovat? Valtakunnallisen kattavuuden merkitys?

Miten työnjako ja yhteistyö Leader-ketjussa toimii?

Nykyisen hallintomallin hyvät ja huonot puolet?

Mikä merkitys yritysrahoituksen välineillä?

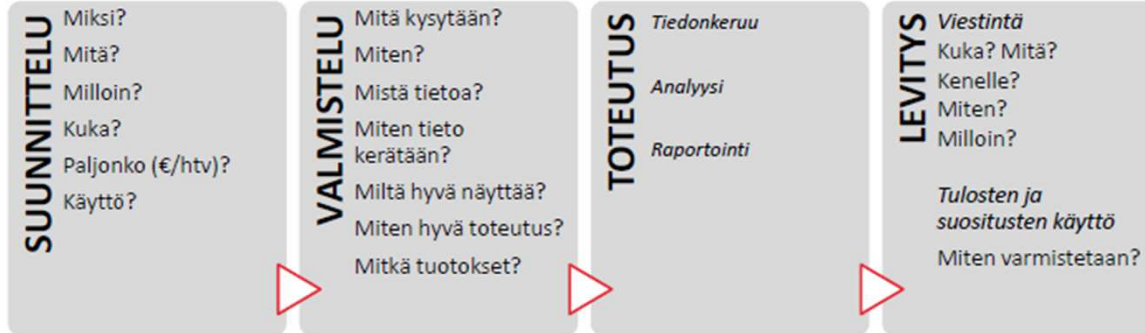
Mitä vaikutuksia maakuntaudistuksella?

Leaderin lisäarvo muihin toimijoihin ja välineisiin verrattuna?

Miten valintahetkellä eritasoiset ryhmät ovat onnistuneet ja kehittyneet?

Arviointi Leader-ryhmissä

- Syyskuussa pidettiin laatutyön sparrauspäivä ryhmille: käytiin läpi arviointiprosessia ja harjoiteltiin, miten tehdä ja teettää hyvä arviointi.

- Arviointeja tehdään ulkoisena arviointina konsulttisopimuksella tai oppilaitosyhteistyönä, vertaisarviointina sekä itsearviointina ulkoisen sparraajan kanssa tai ilman sparraajaa.
- Hallinnolta toivottiin yhteistä sabluunaa arvioinnin avuksi ja yhtenäisen tiedon saamiseksi.
- Missä vaiheessa teidän ryhmänne on arviointityössä?

III Tulevaisuus

Missä mennään EU:ssa

- Komission tiedonanto The Future of Food and Farming syksyllä 2017.
- Komission rahoituskehys- ja lainsäädäntöehdotukset touko-kesä 2018.
- Asetusehdotusten käsittelyä neuvoston työryhmissä ja parlamentissa.
- Europarlamenttivaalit keväällä 2019.
- Suomi EU:n pj-maa 2019 toisella puoliskolla.

Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen eli Leader-toimintatapa komission ehdotuksissa

- 'Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen', 'Community-Led Local Development', CLLD, 'Leader-toimintatapa'
- Komissio toteaa, että "Yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä on tarpeen vahvistaa ja helpottaa paikallistason voimavarojen paremmaksi hyödyntämiseksi."
- Rahastojen yhteinen yleisasetus, komission ehdotus 29.5.2018 → CLLD:n toimintaperiaatteet
- Maaseuturahasto, CAP-suunnitelma → CLLD pakollista, vähintään 5 % rahoituksesta CLLD:hen
- Euroopan sosiaalirahasto+ ESR+ → CLLD mahdollista
- Euroopan aluekehitysrahasto EAKR → CLLD mahdollista
- Euroopan meri- ja kalatalousrahasto EMKR → CLLD mahdollista

Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen komission ehdotuksissa

- Vastaava toimintatapa ja periaatteet, kuin tällä kaudella CLLD:ssä / Leaderissä.
- CLLD:tä toteutetaan paikallisilla kehittämisstrategioilla.
- Paikallisen strategian suunnittelusta ja toteuttamisesta on vastuussa paikallinen toimintaryhmä.
- Toimintatapa tukee verkostoitumista ja innovatiivisuutta paikallisissa oloissa ja yhteistyötä muiden alueellisten toimijoiden kanssa.
- Jos paikallisia strategioita tuetaan useasta rahastosta, hallintoviranomaiset (MMM, TEM) järjestävät strategioille yhteisen valintamenettelyn ja yhteisen komitean seuraamaan strategioiden täytäntöönpanoa.
- Hallintoviranomaiset voivat valita yhden rahastoista päärahastoksi.

Missä mennään kansallisesti

- MMM on asettanut CAP valmistelutyöryhmät
  - Strategiaryhmä, pj. ministeri Jari Leppä
  - Maaseuturyhmä, pj. Taina Vesanto
  - Lisäksi maatalousryhmä, markkinaryhmä ja hallintoryhmä
  - Työryhmien kick off 30.10.2018 klo 8.30-13
  - Työryhmissä aloitetaan CAP:n strategisen suunnitelman valmistelu
- TEM perustaa alue- ja rakennepolitiikan kansallista valmistelua varten kumppanuustyöryhmän = Koheesio 2021+ työryhmän
  - Lisäksi laajempi Koheesio2021+ verkosto, jonka toimintaan TEM kutsuu myöhemmin
- CLLD:n tarpeita ja toteuttamistapoja alettu pohtia yhteistyössä paikalliskehittäjien ja maaseutu- ja kaupunkipolitiikan toimijoiden kanssa
  - <http://bit.ly/kehitetaanpaikallisesti>
  - #kehitetäänpaikallisesti

Maaseututyöryhmän tehtävät

- CAP:n strategiseen suunnitelmaan sisällytettävien maaseudun kehittämistoimenpiteiden valmistelu:
  - Maaseudun toimintaympäristö: mm. palvelut, kylien kehittäminen, digitalisaatio, laajakaistat
  - Maaseudun yritysrahoitus: mm. pk-yritysten investoinnit, uuden yritystoiminnan aloittaminen ja kehittäminen, yrittäjyyden edistämisen muut toimet
  - Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen eli Leader-toimintatapa
- Leader-ryhmien edustaja ryhmässä: Eliisa Vesisenaho, Pirkan Helmi ja varalla Salme Pihlajanmaa, Karhuseutu.
- Suomen Kylät ry:n edustaja Tauno Linkoranta ja varalla Tuomas Perheentupa

Työryhmien alla järjestetään työpajoja – Leaderiin liittyen niissä voidaan käsitellä esim. näitä asioita

Leader-
periaatteet ja
toimintatapa

Leaderin käytössä
olevat
kehittämisvälineet

Toimintarahan
hallintomalli

Leader-ryhmien ja
paikallisten
strategioiden
valintamenettely

Leader-alueet ja
ryhmien välinen
yhteistyö

Rahastojen
välinen
yhteensovitus

MMM:n näkemyksiä Leaderistä

- Leader on tehokas keino saada paikalliset voimavarat käyttöön.
- Leader lisää hyvinvointia, elinvoimaa ja osallisuutta.
- Tällaista monialaista ja kumppanuuteen perustuvaa toimintaa tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän.
- Leaderiä tulee vahvistaa sujuvoittamalla hallintoa ja varaamalla toimintaan määrärahat.
- Leader on täsmätyökalu aidosti ihmisistä ja yrityksistä lähtevien ideoiden toteuttamiseen.
- Leader-ryhmät ovat erittäin hyvä kumppani tuleville maakunnille ja kunnille.
- Tavoitteena tulevalle kaudelle ovat hyvin toimivat ja riittävästi resursoidut ryhmät sekä laadun jatkuva parantaminen koko maassa.

Tulevan kauden valmistelun stepit ryhmissä

- Toteuttakaa omaa paikallista strategiaanne 2014-2020 mahdollisimman hyvin.
- Arvioikaa oman strategianne toteuttamista, omaa toimintaanne, tuloksia ja vaikutuksia.
- Keskustelkaa alueenne kuntien, maakunnan ja ELY:n kanssa. Mitä asioita Leader tekee parhaiten ja missä voisi parantaa?
- Pohtikaa oman alueenne toimivuutta. Toimitteko lähellä asukkaita? Ovatko toiminta-alueen rajat luontevat? Onko ryhmällä riittävästi resursseja käytettävissä? Syntyykö alueella uusia ideoita, yhteistyötä ja kumppanuuksia?
- Pohtikaa naapuriryhmien kanssa, miten voisitte kehittää yhteistyötä. Voisiko yhteistyötä lisäämällä tehostaa toimintaa ja saada niukan toimintarahan riittämään pidemmälle?
- Keskustelkaa muiden sidosryhmien kanssa. Mikä on Leaderin rooli alueen kehittämisen kentässä?
- Ensimmäiset viralliset ohjekirjeet tulevan kauden valmisteluun MMM laatinee alkuvuodesta 2019.

MAASEUTU.FI

Jotta voisimme hyvin.

Laura Jänis

laura.janis@mmm.fi

p. 029 51 62090

 @LauraJnis

www.maaseutu.fi